

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2093/2024
25.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милунка Арсић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Развојна агенција Пожега“ Пожега, чији је пуномоћник Милољуб Јовичић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3140/23 од 15.04.2024. године, у седници одржаној 25.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије странака изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3140/23 од 15.04.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 52/23 од 11.07.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено решење в.д. директора Јавног предузећа „Развојна агенција Пожега“ Пожега број ..-2020 од 04.03.2020. године, којим је престао радни однос тужиоца код туженог заснован уговором о раду од 02.03.2018. године, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да га врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 303.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3140/23 од 15.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе странака и првостепена пресуда је потврђена. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Правноснажну пресуду донету у другом степену, благовременим ревизијама побијале су обе парничне странке, и то тужилац у делу којим је потврђена првостепена

пресуда у одбијајућем делу због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а тужени у делу којим је потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу, из свих разлога због којих се ревизија може изјавити.

На ревизију тужиоца, тужени је благовремено одговорио.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), па је оценио да су ревизије странака неосноване.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је на основу Одлуке СО Пожега од 11.07.2017. године, именован за директора туженог, након чега је на основу ове одлуке закључио уговор о раду са надзорним одбором туженог дана 02.03.2018. године. Уговором о раду тужилац је засновао радни однос код туженог на одређено време, до истека периода на који је именован (период мандата) у трајању од четири године, почев од 03.03.2018. године, за обављање послова директора предузећа. Истим уговором, предвиђено је да тужиоцу радни однос престаје, поред осталог, и разрешењем са функције директора.

Решењем СО Пожега бр. ../2019 од 11.12.2019. године, тужилац је удаљен са рада код туженог, а у решењу је наведено да је против тужиоца покренут поступак разрешења због постојања основане сумње да је извршио продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1. и члана 61. став 5. Кривичног закона. Након што је решењем СО Пожега 01 бр. ../2020 од 05.02.2020. године, тужилац разрешен дужности директора ЈП „Развојна агенција Пожега“, решењем в.д. директора туженог бр. ../2020 од 04.03.2020. године, тужиоцу је престао радни однос заснован уговором о раду 02.03.2018. године, почев од 05.02.2020. године као дана доношења решења СО Пожега 01 бр. ../2020 којим се тужилац разрешава дужности директора туженог.

Пресудом Управног суда у Београду У-5437/20 од 24.02.2023. године, уважена је тужба тужиоца, те је решење СО Пожега бр. ../2020 од 05.02.2020. године поништено.

Полазећи од чињенице да је пресудом Управног суда тужба тужиоца уважена и решење СО Пожега ../2020 од 05.02.2020. године, о разрешењу тужиоца дужности директора туженог, поништено, нижестепени судови закључили су да је незаконито и решење о престанку радног односа тужиоцу од 04.03.2020. године, те је тужбени захтев у погледу ове одлуке усвојен и решење поништено применом одредби чланова 48. Закона о раду, члана 24, 26, 46 и 52. Закона о јавним предузећима, као и применом чланова 21 и 24 Статута туженог. Међутим, с обзиром да је тужилац код туженог уговором о раду од 02.03.2018. године, засновао радни однос на одређено време, у трајању мандата од четири године, који би уговор у смислу одредбе члана 175. тачка 1. Закона о раду трајао најкасније до 02.03.2022. године, применом одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, захтев тужиоца за враћање на рад одбијен је као неоснован.

Према становишту Врховног суда, нижестепени судови правилно су применили материјално право приликом оцене законитости решења туженог о престанку радног односа тужиоцу као и одлуке о враћању тужиоца на рад.

Према одредби члана 46. став 1. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“ бр. 15/2016, 88/2019), мандат директора престаје истеком периода на који је именован, оставком и разрешењем. Разрешење као разлог за престанак мандата директора јавног предузећа, прописује и Статут туженог у члану 24. Престанак мандата директора јавног предузећа има за последицу престанак радног односа због чега је чланом 24. уговора о раду закљученог између странака од 02.03.2018. године, разрешење са функције директора прописано као разлог за престанак радног односа.

Међутим, с обзиром да је одлука о разрешењу директора од 05.02.2020. године, а која је била основ за престанак радног односа тужиоцу, поништена пресудом Управног суда, правилан је закључак нижестепених судова о томе да је отпао основ за престанак радног односа тужиоцу, што има за последицу поништај решења о престанку радног односа.

Неосновано ревизија туженог истиче да одлука Управног суда не може имати значај на оцену законитости решења о престанку радног односа јер се законитост решења цени према чињеницама које су постојале у време доношења решења, а не према чињеницама насталим после тога. Спор о законитости управног акта има за циљ поништај управног акта, а то значи његово елиминисање из правног поретка на основу одредбе члана 42. став 1. Закона о управним споровима, када је у управном спору утврђено да је оспорени акт незаконит. Због тога је у ситуацији када је незаконита одлука о престанку мандата директора разрешењем, незаконита и одлука о престанку радног односа тужиоца због разрешења.

Међутим, и поред поништаја решења о престанку радног односа тужиоцу, тужени није у обавези да га врати на рад с обзиром да је тужилац био у радном односу код туженог на одређено време према уговору о раду од 02.03.2018. године, до истека периода на који је именован као директор, а то је четири године почев од 03.03.2018. године, које време је протекло до 03.03.2022. године. Зато је правилан закључак нижестепених судова да тужени није у обавези да тужиоца врати на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду по истеку рока за који је био заснован радни однос на одређено време, упркос правноснажној одлуци којом је утврђено да му је незаконито престао радни однос.

Неосновано се ревизијом тужиоца наглашава да по престанку мандата, сагласно одредбама чланова 171. и 172. Закона о раду, директор остаје код послодавца на раду, уз закључење Анекса уговора о раду. Ово стога што је измена уговорених услова рада могућа само између послодавца и запосленог у случају постојања разлога прописаних одредбом члана 171. Закона о раду. Већ приликом заснивања радног односа тужилац и тужени су изразили вољу да радни однос траје ограничено пошто је уговором о раду тужилац засновао радни однос на одређено време. Радни однос који директор заснива на одређено време према одредби члана 48. став 3. Закона о раду, може да траје до истека рока на који је изабран директор односно до његовог разрешења. Разрешење као основ престанка радног односа, поништајем решења од 05.02.2020. године од стране Управног суда, отпао је, али истеком рока на који је директор изабран, а то је четири

године, радни однос би му свакако престао, због чега тужени није у обавези да врати тужиоца на рад по истеку времена на које је именован као директор.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

С обзиром да одговор на ревизију није обавезна парнична радња према одредби члана 411. став 2. ЗПП, ни трошкови поводом ње нису били потребни за вођење ове парнице, што је овај суд ценио применом члана 154 став 2 ЗПП. Из тих разлога је у ставу другом изреке ове пресуде захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију, одбијен као неоснован применом члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић